

FIGARO

Az LFZE HÖK ingyenes lapja

2019 október

IMPRESSZUM

Főszerkesztők:

Fésűs Borbála, Gerencsér Anna

Felelős kiadó:

LFZE HÖK

Olvasószerkesztő:

Molnár Fanni

Borító:

Farkas Virág

Szerkesztők:

Csendes Henrietta

(Szenátus)

Fésűs Borbála

(Hírek, események)

Ádány Rebeka

(Utak, élmények)

Békési Dorottya

(A zenén túl)

Molnár Fanni

(Kritikus tollal)

Cselényi Máté

(Elődeink másképp)

Varga Abigél

(Kortárs zene)

Szabó Gergő

(Jazz)

Gerencsér Anna

(Portré)

Lektor:

Kovács Sándor

(Kritikus tollal)

03

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

04

HÍREK, ESEMÉNYEK

05

SZENÁTUS

06

GÓLYATÁBOR

07

UTAK, ÉLMÉNYEK

10

A ZENÉN TÚL

12

KRITIKUS TOLLAL

14

ELŐDEINK MÁSKÉPP

16

KORTÁRS ZENE

17

JAZZ

18

PORTRÉ

Kedves Hallgatóársaim!

Sok szeretettel köszöntelek Benneteket a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Hallgatói Önkormányzatának nevében. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy az idei évtől én lehetek a HÖK elnöke. Sok felelősséggel jár ez a pozíció, ezért örülök, hogy segítségemre vannak a HÖK elnökségi tagjai és más tisztségviselői a munkám elvégzésében.

Főbb feladataink közé tartozik, hogy hidat képezzünk az egyetem vezetősége és hallgatói között, hogy rendezvényeket szervezzünk számotokra, és az esetlegesen felmerülő problémáitokkal kapcsolatban is megpróbáljunk minél hatékonyabban segíteni.

Örömmel fogadunk tőletek javaslatokat, hogy miképpen tudnánk elérni, hogy még jobban éreztétek magatokat a Zeneakadémián. Ennek érdekében különböző felméréseket fogunk végezni az év során, amelyekből jól láthatóvá válik az egyetem vezetősége számára is, hogy milyen intézkedésekkel tudna javítani az intézményben tanulók elégedettségi szintjén.

Az első szemeszterben három nagyobb eseményt szervezünk számotokra. Sok év kihagyás után ismét tartunk Liszt-napot, október 11-én. Erről részletesebb tájékoztatást az esemény szórólapjain találhattok, jelentkezni pedig az interneten tudtok. Idén novemberben is a Budapest Jazz Clubban rendezzük meg a Gólyabált. Decemberre egy új évfárázó programmal kedveskedünk nektek, és bízunk benne, hogy hagyományra fog válni: gyertek el minél többen a Mikulás-partyra!

Remélem, sikerült az érdeklődéseket felkeltenem, és eljöttök majd rendezvényeinkre, hogy kötetlenebb

Fotó: Farkas Virág

közegben is megismerhessük egymást. Együtt örülnék, ha sok új arcot láthatnánk a HÖK tagjai között az elkövetkezendő években.

Kövessetek minket Facebookon és Instagramon! Olvassátok szórólapjainkat, faliújságunkat, hirdetéseinket, amelyeket az épületekben helyezünk ki!

Elérhettek bennünket a honlapon megtalálható e-mail címeinken, valamint telefonon, de személyesen is kapcsolatba léphettek velünk ügyelési időben: minden hétköznap 14:00-15:00 között a Wesselényi utcai épületben, a bejáratról jobbra az első ajtó mögött.

Boldog új évet kívánok a 2019/2020-as tanévre!

Földvári Máttyás
HÖK elnök

SZOKOLAY ÁDÁM NYERTE AZ IDEI BARTÓK VILÁGVERSENYT

Díjkiosztó gálaesttel ért véget szeptember 15-én a Bartók Világverseny és Fesztivál, amelyen idén zongoristák mérhették össze tudásukat. A rangos nemzetközi zsűri az előző napi nagyzenekari döntő után, éjszaka hozta meg a végső döntést. A 30.000 euróval járó első díjat Szokolay Ádám, a 20.000 eurós második helyezést Balogh Ádám, a 10.000 eurós harmadikat pedig a magyar gyökerekkel is rendelkező amerikai Peter Klimó kapta. Az első három helyezett számos különdíjat is átvehetett. Szokolay Ádám fellépési lehetőséget kapott a Bartók Emlékháztól, a Bartók Rádiótól, a Győri Filharmonikusoktól, a Liszt Ferenc Kamarazenekartól, a Műpától, valamint a litván zsűritag, Múza Rubackyté meghívta a vilniusi zongorafesztiválra.

Balogh Ádám koncertmeghívást nyert a Bartók Rádiótól a Márványterembe, a Cziffra Fesztiváltól, az Óbudai Danubia Zenekartól, a Pannon Filharmonikusoktól, a Zeneakadémiától és a zsűritag Klara Min kezdeményezésére a New York Concert Artists & Associates révén a Classical Bridge fesztiválra. Peter Klimó pedig felléphet a Nemzeti Filharmonikusokkal. Az első két helyezettnek a Papageno portál felajánlotta médiacsomagját. A hat szőlődöntős közül Alberto Greer Menjon Bohannának a Zeneakadémia, Kocsis Krisztiánnak a Concerto Budapest és a Pannon Filharmonikus Zenekar, a közép-döntőbe jutott Horváth Benedeknek pedig a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara ajánlott különdíjat.

Forrás: bartokworldcompetition.hu

CAMPUS MUNDI

A Tempus Közalapítvány a Campus Mundi felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program keretében ösztöndíjpályázatot hirdet. A 2019. őszi pályázati fordulóban 2020. március 1. és 2020. szeptember 30. között megvalósuló rövid tanulmányútra lehet jelentkezni. A pályázat célja, hogy kiemelkedő képességű és tanulmányi teljesítményű hallgatók az itthoni tanulmányaikhoz szorosan kötődő rövid (legalább 2 nap, legfeljebb pedig 30 nap lehet az utazási napokon kívül) külföldi tanulmányúton vegyenek részt, amely biztosítja a nemzetközi tudományos vagy művészeti életbe történő bekapcsolódásukat, megjelenésüket, szakmai és interkulturális tapasztalatszerzésüket. A pályázat véglegesítésének határideje október 10. 23 óra. *Utak, élmények* rovatunkban részletes beszámolót találhatok az ösztöndíj-lehetőségről egy korábbi ösztöndíjas tollából.

Forrás: lfze.hu

ELHUNYT HAMBALKÓ EDIT

A Zeneakadémia egykori zongoratanára 1949 és 1957 között Kadosa Pál, Nemes Katalin, Mihály András és Járdányi Pál növendéke volt. 1958 és 1972 között a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola zongoratanára, majd közel tíz évig tanszékvezetője. 1981-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete budapesti tagozatának docenseként, mellette párhuzamosan a Zeneakadémia adjunktusaként, 1995-től docensként oktatott, 2001-ben vonult nyugalomba. Olyan neves művészek és pedagógusok voltak tanítványai, mint Klukon Edit, Eckhardt Gábor, Wagner Rita és Kékesi Judit. Számos kortárs magyar mű premierje, valamint Liszt-darabok újkori és ősbemutatója fűződik nevéhez; ő mutatta be többek közt Horusitzky Zoltán zongoraversenyét, Soproni József és Sári József több zongoraművét, valamint Liszt *Via Crucis*-ának szóló zongora-változatát. 2011-ben a Magyar Köztársaság Érdemrendje kitüntetésben részesült.

Forrás: lfze.hu

Újabb tanév, újabb változások

Sajnos szomorú hírrrel kezdődött a tanév első szenátusa. Megemlékezéssel búcsúztunk tragikus hirtelenséggel elhunyt hallgatótársunktól, Erdei Pétertől. Együttérzünk a gyászolókkal, és nem felejtjük Petit!

A szenátusi ülésen megszavazták Seleljo Erzsébetnek, Demeniv Mihálynak, Lipták Dánielnek és Mihó Attilának az adjunktus, illetve tanársegéd titulusokat. Nagy örömmel hallottuk Dráfi Kálmán beszédében, hogy két kiemelkedő magyar művésznünk és oktatónk Professor Emeritus kitüntetésben részesült. Gratulálunk Lantos István és Falvai Sándor tanár uraknak!

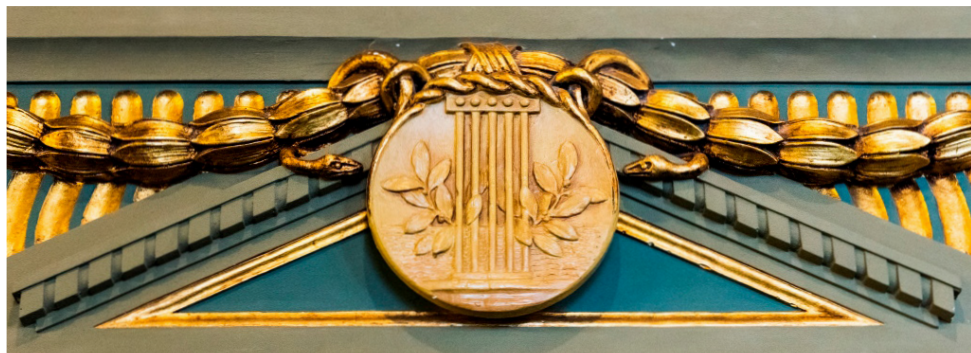
A 2020/21. tanévre kissé megváltoznak az önköltségek a képzéseinkben, de még mindig alatta maradnak a tényleges költségeknek. Az egyetem más forrásból egészíti ki azokat, hogy a tanszékek működését biztosítsa. Intézményünk minden évben jelzi az EMMI felé, hogy vagy állapítsanak meg külön keretösszeget a művészeti képzésekre, vagy emeljék meg a keretet mindenkinek. Néhány képzés tekintetében maximumra emelték az önköltséget, amelyet más egyetemekkel vetettek össze a döntéshozás során, ilyen például a BA szakok közül a klasszikus cimbalom, a harmonika, a jazz tanszakok, a népi vonósok, MA szakokon pedig az egyházzene és a Kodály-pedagógia. A TMA képzésen 300.000 forintról 400.000 forintra emelték az önköltséget.

2019 szeptemberére megszületett a hiánypótló Teremhasználati Szabályzat, amely magában foglalja mind a saját célú, mind a bevételcélú teremhaszná-

latra vonatkozó előírásokat. A szabályzat megalkotása során Csonka András programigazgató folyamatosan egyeztetett minden érintett szervezeti egységgel. Bevezették az oktatási helyiségekre is kiterjedő, teremfunkciókra lebontott foglalási rendet. Ilyen funkciók például a könyvbemutató, egyéb rendezvények, matinékoncertek, vagy a Wesselényi utcai épületben található mozi terem használata.

Megtartotta negyedéves beszámolóját a Kodály Intézet infrastruktúra-fejlesztési projektjének vezetője. Az EMMI erre az évre 1 milliárd forint összeget határozott meg. A denevérek miatt augusztus közepére halasztották a kolostorépület tetőszerkezetének és külső homlokzatának munkálatait. A következő szakaszban a lábazaton és a belső felújításon dolgoznak. A tető beépítésével kapcsolatban vita támadt Kecskemét városának vezetése és a Zeneakadémia között. Az épület, amelyet Kerényi József Péter építész, elismert tanár tervezett, nem műemlék, de Kecskemét városa azt szeretné, hogy a Zeneakadémia mentse meg. Azonban a szakmai vizsgálatok azt mutatják, hogy az épület nagyon rossz állapotban van, statikailag nem terhelhető tovább. Világosan megállapítható, hogy az oszlopoknál károsodások keletkeztek. A vasbeton szerkezetek nagyon nehezen javíthatóak. A Zeneakadémia törekszik a biztonság és a kompromisszum megteremtésére. Jelenleg egy független műegyetemi oktató véleményezi az épületet.

Csendes Henrietta

Cinegecamp

A Dux-kör idén Csobánkán várta népszámlálásra az ifjú Jancsikát és Juliskákat. Már a behívó levelünket megkapva sejtettük, hogy nem lesz unalmas táborunk.

Ez a gyanúnk már a Hősök terére érve beigazolódott, ahol csoportvezetőink rögtön be is gyűjtöttek minket, hogy elvonulva kicsit megismerhessük egymást és gátlásaink minél nagyobb részét Budapesten hagyassuk. A csapatnévhez és -kiáltáshoz felelevenítettük kedvenc magyar népmeséinket, így érkeztünk el V.Era királyságába. Megszámlálásunk közben előnytelenebbnél előnytelenebb képek készültek pirospozsgás arcunkról.

A Dux-kör tagjai a tábor folyamán időről időre keret történethez illeszkedő kis jelenetekkel szórakoztattak minket, amik bevezették a következő programokat. A tábor végéig kétséges volt, hogy a királynak van-e fia, vagy nincs, de ha van, ugyan hová is lett... Az udvar emberei egyedül nem tudtak ezzel a talánnyal (sem) megbirkózni, de mi nagylelkűen segítségükre siettünk, bármilyen kutyaszorítóba is kerültek.

Sokat játszottunk, rengeteg programon vettünk részt, és még ennél is több fászesztó szóviccet hallottunk, de a duxok nekünk is hagytak teret. Megmutathattuk színészi tehetségünket, kiélhettük konyhatündéri ambícióinkat (megfelelő tálalás kíséretében), tanúbizonyságot tehattünk bátorságunkról a horrorerdőben, és kaptunk egy órát, hogy kedves vezetőink is élvezhessék a csapatjátékok örömeit, ezáltal azonban a mi irányításunkkal...

Ugyan sok időt töltöttünk a saját kiscsoportunkkal, mégis nyílt rá alkalom, hogy megismerkedjünk a többiekkel és a szervezőkkel is. A duxokat rendkívül közvetlennek, barátságosnak ismertük meg, akik nem néznek le minket csak azért, mert mi gólyák vagyunk.

Fotó: Magyaróvári Viktor

A rengeteg programnak köszönhetően már az első nap végén úgy éreztük, mintha már két-három napja együtt lennénk.

Keveset aludtunk (a duxok még kevesebbet), de egyetlen késői programot sem bántunk. Reggel így is jókedvűen ébredtünk, Oleg Bergnek hála, akinek szórakozása, hogy a dúr dallamokat mollba, a mollokot pedig dúrba transzponálja. Még ébren is páratlan élmény Ravel *Bolerója* mollban vagy Beethoven *V. szimfóniája* dúrban, de ezzel indítani a napot egyszerűen lélekpezdítő.

Kincskereső túránk rendkívül elmésre sikerült, így a tervezettnél valamivel részletesebben is megcsodálhattuk a napsütötte Csobániát. Szerencsére ez idő alatt egy pillanatig sem fáztunk... Végül mindenki megtalálta mindent, amit kellett (valaki azt is, amit nem neki kellett volna), és sikeresen beérkezett a célba.

Rendkívül hálásak vagyunk a szervezésért; sosem felejthetjük a flúgos pingvineket, és azt sem, hogy mitől döglök a tehén, vagy éppen az Első (és/vagy a Második) Katonát. Nem kérdés, hogy hol van Cutezone, és hogy népdalt kínai akcentussal is lehet énekelni. Ez olyan gólyatábor volt, ahol tudtuk, hogy senki sincs egyedül, a visszahúzódóbbak is megnyíltak, senkinek nem kellett félnie attól, hogy megalázzák, és egy percig sem unatkoztunk – arra sajnos-szerencsére nem értünk rá.

Kiss Rita

Miért válaszd a Campus Mundi programot?

Mihez fogjon az ember pályakezdőként? Miután sikeresen kézhez kapjuk a diplomát – de jobb esetben már előtte –, számos kérdőjellel a fejünkben próbáljuk kitalálni, hogyan tovább. Számomra a Campus Mundi pályázatot igazán jó megoldásnak bizonyult.

A Brüsszeli Királyi Zeneakadémián töltött Erasmus+ program folytatásaként énekmesterem, prof. Valerie Guillorit javaslatára jelentkeztem a diploma utáni öthónapos szakmai gyakorlatra, mivel mindenképpen folytatni szerettük volna a megkezdett közös munkát. Korábban nem tudtam, hogy diplomásként is van erre lehetőség, a Zeneakadémia honlapján bukkantam rá a pályázatra, és jelentkezésemre a Brüsszeli Zeneakadémia is nyitottan reagált.

Nem csupán örömmel fogadtak vissza, de legnagyobb meglepetésemre felkértek, hogy oktatóként is részt vegyek az egyetem munkájában. Ősszel öt korombeli tanítvánnyal találtam szembe magam, akik hangszeres hallgatókként az éneklést mint melléktárgyat vették fel. Ebben a számomra teljesen új helyzetben és szerepben már az első alkalmaktól kezdve nagyon jól éreztem magam. Az énektanítás elmélyíti mind technikai és művészi, mind pszichológiai tudásunkat, és főként empatikus érzékünket, hiszen testünkkel és lelkünkkel egyaránt éneklünk. Természetesen számos kihívással is szembekerültem a tanítás során. Így tudtam meg, hogy a kínai tanítványom nem tudja kiejteni az „r” hangot, mivel az ő nyelvükben ez a hangzó nem létezik. Másfajta kihívást jelentett spanyol hegedűs növendékem, aki már az első órán könnyedén kiénekelte a háromvonalas F-et, igazi vokális őstehetségnek bizonyult, majd pár hónap múlva megkérdezte, hogy mit szólnék hozzá, ha ő énekes lenne... Kezdő tanárként azt hiszem, jobbat nem is kívánhatnék!

A kint töltött idő saját zenei fejlődésemet és továbbképzésemet is több szempontból elősegítette. Az egyetem operavizsgáján G. F. Händel *Ariodante* című operájának keresztmetszetét adtuk elő Hugo Segers, a La Monnaie De Munt Operaház rendezőjének irányításával. A produkció női főszerepét, Ginevrát énekelhet-

tem, amely színészilag és énektechnikailag is izgalmas kihívás. Az egyetem szervezésében részt vettem egy zenekari produkcióban is, amelyre a brüsszeli Zeneakadémia hallgatói közül egy sikeres meghallgatást követően választottak ki. Edward Grieg *Solvejg dalát*, illetve a *Tavaszi* című művét adhattam elő az Akadémia zenekarával, két alkalommal is.

Említést érdemelnek az elismert művészek által tartott mesterkurzusok is. Elizabetta Andreani és Riccardo Mascia olasz mesterektől tanulhattunk a bel canto kamarazene kurzuson, illetve a historikus előadásmód kérdésköréről az operavizsga anyagához kapcsolódva. Minden tanévben az ének tanszék valamennyi tanára tart a szakterületének megfelelően egy-egy napos kurzust, így alkalmunk nyílt nemcsak a saját, hanem más énekmesterekkel is együtt dolgozni. A régizene tanszékkel együttműködve az itáliai kora barokk repertoár feltérképezése igazi újdonság volt számomra.

Kézenfekvő, hogy operaénekesként az ember minél több idegen nyelvet sajátít el, annál jobb, hiszen számtalan nyelven kell a zeneszerzők által leírt történetet, érzelmeket hitelesen előadnunk. A nyelvtanulás a mi szakmánkban különösen fontos. Véleményem szerint a legjobb módja annak, hogy közelebről megismerjünk és el is sajátítsunk egy nyelvet, ha bizonyos időt az adott országban eltöltve ráncigad a kultúra, a szokások, az atmoszféra, így egyértelműen művészként is sokat gazdagodhatunk.

Ehhez a Campus Mundi ösztöndíj az Erasmus+ program keretein belül optimális lehetőséget kínál. Belgiumban kiterjedt és jól koordinált diákszervezetek működnek. A szállástól a kedvezményes konditerembérletig rengeteg lehetőség, program és segítség áll az Erasmusos diákok rendelkezésére. Aki hezitál,

vagy még csak hátsó gondolatként formálódik benne az elhatározás, annak üzenem, hogy mindenképpen érdemes belevágni, életre szóló barátságok, szerelmek, fontos szakmai kapcsolatok köttetnek ilyen tanulmányutak alkalmával. Nem beszélve a különleges élettapasztalatról, amelyet egy idegen országban való önálló helytállás és boldogulás jelent. Érdemes, és

szerintem kötelességünk élni ezekkel a lehetőségekkel, amelyek a mi szerencsés generációnknak rendelkezésre állnak. Nekem egyértelműen meghatározó élmény volt, és kívánom minden diáknak, hogy hasonló pozitív tapasztalatokban legyen része!

Subedi Anna

Amerikából jöttem...

Brindzik Bori és tanítványa

Brindzik Bori nem töltötte tétlenül az elmúlt hónapokat: a nyári szünetben az USA-ban tartózkodott, ahol a világlátás mellett a zongoratanításba is belekóstolt. Az alábbiakban közöljük beszámolóját.

Idén nyáron a Camp America programnak köszönhetően több mint két igazán különleges hónapot tölthettem el a New York állambeli French Woods Sports and Arts táborban, ahol zongorát tanítottam. A feladatkor

új volt számomra, mivel a tanítást sosem gyakoroltam, és gyerekekkel sem foglalkoztam korábban. Azt hittem, fel vagyok készülve arra, ami vár rám, de sok meglepetés és kihívás ért.

Az első nehézség, amivel szembe kellett nézmem, a jelentkezők nagy száma volt. Kezdetben sokszor előfordult, hogy a 60 perces órára egyszerre négy-öt gyerek is feliratkozott. Az, hogy hány gyereket tanítottam egy órában, a foglalkozástól is függött. Az úgynevezett *major* olyan elfoglaltság volt, amelyet a tanulók hosszú távra választottak, így minden nap ugyanabban az időpontban vettek részt rajta. Ezeken az órákon nyílt lehetőség arra, hogy a résztvevők napról napra valami újat tanulva fejlődjenek, majd a turnus végén bemutassák munkájuk eredményét. Ezek keretében tudtam komolyabban foglalkozni a gyerekekkel, haladni a tanult darabokkal és felkészíteni őket az előadásokra. Ha valaki csak belekóstolt volna a zenetanulásba, vagy egyszeri alkalommal szeretett volna órát venni, arra is kapott lehetőséget. A *minor* megnevezéssel illetett különórák ugyanis naponta változó programot kínáltak, amelyekre reggelente kellett feliratkozni. Nem kifejezetten a fejlődést, sokkal inkább a szórakozást célozták, így ilyenkor a rendelkezésünkre álló egy órában olyan rövid és egyszerű darabokat tanítottam, amik még egy kezdő számára is gyorsan elsajáthatóak.

*Major*ból és *minor*ból is három jutott egy napra, ez összesen hat órányi zongoratanítást jelentett. Szerencsére én dönthettem arról, hogy milyen programot kínálok, így kezdő, középfaladó és haladó csoportokat hirdettem meg. Ha kevesebben jöttek, a létszámtól függően felosztottam az órát közöttük. Ha több jelentkező akadt, akkor kisebb csoportokat alkotva egyszerre foglalkoztam velük. Ilyenkor könnyű egyszólamú dallamokat tanultunk, vagy pedig a két kezet egymás között elosztva külön kézzel gyakoroltuk, és ha sikerült, az óra végén össze is raktuk a két szólamot.

A létszám csak eleinte okozott nehézséget, idővel sikerült limitálnom a zongora *major*re jelentkezők számát három főre. A *minor*okon résztvevők számát nem lehetett befolyásolni, ám sokat könnyített a helyzetemen, amikor a jelentkezési lapon feltüntetve jeleztem, hogy mindenki keressen meg, mielőtt feliratkozik. Így reggelente már tudtam, hány emberre számíthatok aznap, és el tudtam osztani őket úgy, hogy egy órán

ne vegyenek részt háromnál többen. A dolgok akkor váltak igazán zökkenőmentessé, amikor a koncertzongora mellé kaptam egy pianínót és egy elektromos zongorát is. Így teljes mértékben sikerült kihasználni a rendelkezésünkre álló időt, hiszen amíg én valakivel foglalkoztam, a többiek gyakoroltak a másik két hangszeren.

Az órákon olyan darabokat vettünk elő, amelyeket a tanuló szeretett volna. Ez nem mindig jelentette azt, hogy az megfelelt az illető tudásszintjének, de úgy gondoltam, mindenképpen jobb, ha olyasmit játszunk, amit ők választanak. A legtöbbször könnyűzenei számok zongoraátiratai szerepeltek a műsoron, ám komolyzenét is gyakran tanultunk. Ha túl nehéznek bizonyult egy darab, akkor leegyszerűsítettük.

Fontos volt megértenem és elfogadnom, hogy ezek a körülmények teljesen más hozzáállást és módszereket igényeltek, mint amikhez én az eddigi tanulmányaim során hozzászóltam. Sok rugalmasságot kívánt a munka, hiszen lejjebb kellett adnom az elvárásaimból, és kitalálnom, hogy hogyan tudom a legtöbbet kihozni a lehetőségekből és az adott gyerek képességeiből úgy, hogy a tanulás egyszerre legyen élvezetes, érdekes és hasznos. Figyelnem kellett rá, hogy megtartsam a megfelelő egyensúlyt, legyen tartalmas az óra, viszont ne váljon túl bonyolulttá és szakmaivá. Szem előtt kellett tartanom azt is, hogy zeneileg nem képzett gyerekekkel dolgozom együtt, tehát néha még olyan dolgokat is el kell magyaráznom, amik számomra evidensek.

Az itt eltöltött idő teljesen megváltoztatta a látásmódomat a zeneoktatással kapcsolatban, rengeteget tanultam és épültem a tapasztalataimból. Csodálatos volt látni, hogy milyen nagy hatást gyakorolhatunk mások életére, még akkor is, ha nem is gondolnánk. Az, hogy egyes tanítványaim az óráim után úgy döntöttek: folytatják a zongoratanulást, különösen megható érzés, ez pedig csak megerősített abban, hogy néhány biztató szóval, kitartással és pozitív hozzáállással bármit el lehet érni.

Brindzik Bori

Kedves Olvasók, nagyon örülünk, hogy a 2019/20-as tanévben is velünk tartotok! Lesz itt film, színház, irodalom; minden, ami egy fárasztó gyakorlás után jólesik. Reméljük, találtok kedvetekre valót!

Bezzeg a mi időnkben...!

Sok jó filmmel és sorozattal találkoztam a nyár során, így azt hittem, nehéz lesz majd kiválasztani, hogy mi kerüljön ebbe az ajánlóba. Azonban a nagy brainstorming közepette ráébredtem, hogy a *Beforeigners* (Időbevándorlók) című norvég sorozat az, amiről mindenképpen írnom kell. Ez az alkotás mindenkit megszólít, hiszen napjaink társadalmi kérdéseiről szól. A rendezők viszont ügyes csellet elveszik a problémák élet. Olyan kontextust teremtenek, ahol a szociális és kulturális különbségek megmagyarázhatóak csupán a történelmi korok egymásra csúsztatásának eredményeként.

Az Oslóban és világszerte minden tenger fölött megjelenő zöld fényjelenség egy újabb időbevándorló csoportot jelez, akik jöhettek akár a kőkorszakból, akár a vikingek idejéből, akár a 19. századból. Az utazók megpróbálnak beilleszkedni a jelenbe, így fordulnak

elő olyan komikus dolgok, mint például, hogy a kecske lifttel jár legelni, a lovashintókon Spotify szolgáltatja a zenét, szegény erdei nyulak pedig jobb, ha vigyáznak... Főszereplőink Lars, a jelenkori nyomozó, és „rég”-új rendőrtársa, Alfildir, a tetovált vikinglány. A páros nyomozásba kezd, amikor egy időbevándorlónak tűnő hölgygel kapcsolatban gyilkosság gyanúja merül fel.

Az Anna Bjornstad – Eilif Skodvin alkotópáros nem próbálta meg túl bonyolult cselekményszálakkal elnyomni az összegabalyodott idősíkok miatt keletkezett áthallások értelmezését. Családi, szerelmi, vikinglegendái és rendőrségi ügyekbe is beleshetünk, és szinte már normálisnak tűnik, hogy a kőkorszaki férfi okostelefonnal rendel vacsorát; aztán anyaszült meztelenül megy el vadászni, és máris rájövünk, hogy itt valami nem stimmel...

Anna királynő igaz története

Miután megemlítettem ezt a nagyon ajánlott alkotást, jöjjön egy olyan is, amiről nem csak én mondom, hogy jó: Oscarék is így gondolták! Itthon 2019 februárjában mutatták be a *The Favourite* (A kedvenc) című drámai vígjátékot Olivia Colman, Emma Stone és Rachel Weisz főszereplésével. Már ez a színésznőtrió is sejteti, hogy nem érdemes kihagyni a filmet. Aztán ott van még a soundtrack is, amiben nem csak barokk versenyművek jól etalált historikus előadasmódú felhozatalával

Részlet A Kedvenc című filmből

találkozhatunk, hanem például Elton John zseniálisan hangszerelt, orgona- és csembalókíséretes balladáját is megismerhetjük. A cselekmény az 1700-as évek végi Angliába kalauzolja a nézőket, ahol az uralkodni nem óhajtó Stuart Anna ül a trónon. Miközben az uralkodás helyett törpenyulaival szívesebben foglalkozó királynő homárt tenyészt, társalkodónője, a ravasz Sarah veszi

át a döntéshozó szerepét. A kalamajka akkor kezdődik, amikor Sarah naivnak és bájosnak tűnő, azonban sikeréhes unokahúga, Abigail megérkezik az udvarba... A folytatáshoz jó szórakozást kívánok!

Békési Dorottya

Családi körben

Deborah Zoe Laufer amerikai író nő 2008-ban bemutatott *Szemünk fénye* című sikerdarabja a premier óta számos színpadon megfordult, és idén októberben nálunk is debütál – Zöldi Gergely fordításában és Szabó Máté rendezésében tekinthetjük meg a Belvárosi Színházban, az Orlai Produkciós Iroda projektjeként. Laufer színművét elegáns humor, tragikomikus önmereflexió és gördülékeny dialógusok pergő váltakozása jellemzi, amelyek minden közönséget magukkal ragadnak. A történet főszereplői a Schwartz testvérek: Herb, a pénzügyek géniusza, Simon, az elvarázsolt asztronómus és Gene, a felszínes tévéreklám-rendező. Zavarba ejtő különbözőségük miatt nem feltételez-

nénk, hogy egy családból származnak. Mindezek következtében számos konfliktus támad köztük, amikor édesapjuk halálának egy éves évfordulójára érkeznek a régi családi házba. Nézeteltéréseik orvoslásában feleségeik próbálnak segíteni, ám így sem jutnak előrébb a megoldásban.

A darabot október 9-én mutatják be a Belvárosi Színház színpadán, a főbb szerepekben Szamosi Zsófia, Péter Kata, László Lili, Pataki Ferenc, Nagy Dániel Viktor és Dékány Barnabás gondoskodik a közönség szórakoztatásáról.

Hruscsov pincére voltam

Bohumil Hrabal 1971-ben írt *Őfelsége pincére voltam* című műve nagy vihart kavart kora politikai életében. Legálisan csak 1989-ben jelenhetett meg az író hazájában, ahol nem tolerálták azt a szellemi, politikai és erotikai szabadságot, amelyet a könyv képviselt. Az állítólag tizennyolc nap alatt papírra vetett történet egy pikolófiúról szól, aki milliomos szállodatulajdonosná válik, majd a háború és a kommunista hatalomátvétel után vagyonát veszve, magányos útkaparóként éli mindennapjait, rácsodálkozva az élet keserű örömeire. A Babits Mihály Színház és Vörös István közös produkciója a könyv hatására született *Hruscsov pincére voltam* című dráma, amely Hrabal klasszikusának

elképzelt folytatása. Egy prágai étteremben járunk, 1969-ben. Itt dolgozik Marcella pincérnőként, aki tagadhatatlanul hrabali stílusban mesél írókról, császárokról és párttitkárokról, miközben egy kis nemzet képviselőjeként emlékszik vissza a boldog békeidőkre.

A háromszereplős dráma Tarjányi Krisztina Irma, Lanner Katalin és Ótott Ferenc színművészek közreműködésével, Kaj Ádám rendezésében tekinthető meg az Óvóhely kultúrunkerben. A legközelebbi előadásra október 29-én kedden, 19:30-kor kerül sor.

Varga Abigél

Kamarazene forrón tálalva

Fotó: NMICMF

Töprengtek már valaha azon, hogy miért 24 óras egy földi nap? Ki döntött így? Már az ókori népek is 12-12 órára osztották a nappalt és az éjszakát. A tucattal való számolás talán a kezünk miatt alakult ki: a hüvelykujjunkkal 12 ujjpercet számolhatunk meg. Ez volt kéznél, ilyen egyszerű.

Hogyan jön az időérzés egy kamaraeszthez? Szerintem a koncertélmény egyik fokmérője az, hogy mennyire tud kiközköteni a mindennapok órához és naptárhoz igazított életéből. A New Millennium Nemzetközi Kamarazenei Fesztivált ebben az évben rendezték meg először, a második koncertet hallgattam meg a Régi Zeneakadémia Kamaratermében. Miranda Liu – a fesztivál alapítója és művészeti vezetője – és Érdi Tamás nyitotta az estét Mozart *e-moll hegedű-zongora szonátájával*. Az első tételt magabiztosan, de csalódást keltő egyenletességgel adták elő. Persze nehéz lehet elkezdeni, főleg, ha a sietős külvilág zaja morajlik a háttérben, és a tikkasztó hőségben az előadókkal együtt a közönség is izzad. A második tételben már előfordultak nagy pillanatok: finoman megnyújtott vagy -rövidített hangok, egymást kiegészítő, eltolt dal-

lamvezetés. Mindig meg tud lepni ez az enigmatikus zene. A fájdalmas főrészt után a nosztalgikus E-dúr trió annyira schuberti hangulatot áraszt, hogy talán nem is véletlen a hasonlóság Schubert utolsó *Impromptujével*. A terem akusztikája viszont nem vált előnyére az előadásnak, a túlságosan telt hangzásban elvesztek az apró részletek.

A sok vonós között igéző hatást keltett a klarinét hangja. Már a hangolás is elragadó, Klenyán Csaba szinte apró prelúdiumot rögtönzött. Brahms egyik utolsó művét, az *Esz-dúr klarinétsonátát* játszották, a fafűvös hangszer lágy hangja betöltötte a teret. Bámulatos, hogy Klenyán még a legfátyolosabb pianissimóból indulva is milyen folyékony átmenettel képes karakán fortísimókat megszólaltatni. Minden hangért a vég-

sőkig megdolgozott, és ha valami mégsem volt tökéletes, akkor szemrehányó arckifejezésétől már-már én szégyelltem magam. Az elbűvölő, hol kinyíló, hol elhaló dallamokkal együtt mintha kicsúsztunk volna az időből, nem lehetett nem odafigyelni rá. Míg Liu és Érdi egyenrangú partnerként interpretálták Mozartot, Nagy Mírának kezdetben nem sikerült felnőnie kamarapartneréhez. Az első két tételben a zavart mosollyal elkent félreütések megbocsáthatóak lettek volna, de a háttérbe szoruló kíséret ehhez a műhöz kevés volt. Szerencsére a zárótétel már másképp alakult. Az est első felének üdítően parádés zárása volt a lassú-gyors finálé az egyre bonyolultabb rétegzésű ritmikájával.

Szünet. Előkerültek a rögtönzött és igazi legyezők. Szeretem, amikor egy koncert programja ki van találva, tűnődtem. Mozart második tételére különös választ adott Brahms szonátájának második tétele. Hasonló a műfaj és a forma; a Brahms-tétel főtémája mintha konkrétan idézné Mozartot; a közép-rész itt is, ott is be-

felé forduló, nosztalgikus hangulatot áraszt; és végül mindkét műben ettől a tételtől rendülök meg. Vajon az est második felét betöltő Brahms-vonószexzett beilleszthető ebbe a gondolatmenetbe? Abban is a második tétel a súlyos, viszont négytétéles nagyforma épül fel. Lehet, hogy ez a kulcs? Miközben arra gondoltam, hogy az ilyen egyedi összeállítású művek előadása milyen veszélyeket rejthet magában, megszólalt az általános iskolát felidéző kellemetlen csengő. A művészsorozatból kiszűrődő hat vonós hangolása sem volt túl bizalomgerjesztő az Andrassy út morajlásával kísérvé.

Ezek után az első ütemek olyan felszabadítóan elemi erővel és pontossággal szólaltak meg, hogy rögtön kirázott a hideg. Jobb, mint a legyező, az biztos. Brahms ebben a művében rendkívül változatosan használta ki a hat hangszer adta lehetőségeket. Ezen a téren nem lehetett panasz az előadásra. A Central European String Quartet tagjai Móri Lászlóval és Bartosz Koziakkal kiegészülve az összes különleges hangzást adó felrakást és effektust ízletesen kihangsúlyozták. A baljós vagy jókedvű pizzicatók, a két-három hangszeren párhuzamosan tekerő édes vagy bús dallamok mindig együtt szóltak. Miranda Liu dinamikus hegedűhangjának ellenpólusa volt Szabó Judit ezüstösen zenegő, nyugodt csellóhangja. A második tétel komor népies-barokkos hangvételének megrendítő csúcspontja a gondokán visszatérő főtéma – számomra az est legemlékezetesebb pillanata. Az örökké variálódó, összetett zenei anyagok után felüdtett az egyszerű Scherzo, a hat művész kiáradó örömmel játszotta a populáris ízű tánczenét. A hat vonó a magasba emelkedett, mintha ez lenne a mű vége. De nem. Visszatértünk a kifinomult kamarazenei világba, az első tétel témáján túl a jókedvű pizzicatók is visszaköszönnek a fináléban. Bezárult a kör. A terem akusztikája ezúttal pont arra mutatott rá, hogy a legjobb felvétel sem nyújthat ilyen gazdag hangzásélményt.

Vizinger Zsolt

2019. augusztus 31., 19:30, Régi Zeneakadémia, Kamaraterem: New Millennium Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál, Kamaraszt 2.

Elődeink nyaralnak

„Itt van az ősz, itt van újra...” Engedjétek meg azonban, hogy az új tanév első *Elődeink másképp* rovatában még egy cikk erejéig visszaidézzem a nyarat, olyan hosszabb-rövidebb történetekkel, amelyekben elődeinket nyaralás közben érjük tetten.

1836 nyarának közeledtével Liszt és Marie [Marie d'Agoult] azt tervezték, hogy bejárják Chamonix völgyét. Meghívták Georg Sand-t, tartson velük. [...]

Mire Sand és kísérete Genfben érkezett, Liszt és Marie már elindult Chamonix felé. Liszt üzenetet hagyott számára abban a genfi szállóban, ahol találkozniuk kellett volna, s közölte, hogy jóbarátjuk, Adolphe Pictet őrnagy szolgál majd kíséretjéül az úton. Az őrnagy vad, bozontos szakállával és katonai körgallérijával meglehetősen feltűnő jelenség volt. Sand-t egy vámtiszt ruhájába bújt Mefisztóra emlékeztette. [...]

Chamonix-ba érkezve Sand és az őrnagy az Hôtel de l'Union-ban bukkantak Liszt és Marie nyomára. A szállodai nyilvántartásban Liszt neve mellett Sand a következő cifra bejegyzést találta:

Születési hely: Parnasszus
Foglalkozása: muzsikus-filozófus
Honnan érkezett: kételkedésből
Hová utazik: igazság felé

Sand a helyzet magaslatára emelkedve tollat ragadott, s beírta:

Az utazók neve: Piffoël család
Lakhely: Természet
Honnan érkeztek: Istentől
Hová utazik: az ég felé
Születési hely: Európa
Foglalkozás: léhűtők
Az útlevel érvényessége: örökkévalóság
Az útlevelet kiadta: közvélemény

A szálloda hallja tele volt komoly angol úriemberekkel és prúd feleségeikkel, akik Sand társaságát fagyos pillantásokkal méregették. A szálloda tulajdonosa Sand-t először kifutófiúnak, a katonás Pictet-t rendőrnek nézte. „Azért jött, hogy letartóztassa őket, uram?” kérdezte gondterhelten az őrnagyot. „Kiket?” „Az a hosszúhajú lebernyeges cigánycsürhét odafent.”

Ettől kezdve a Chamonix-kaland vásári komédiába fulladt. Beesteledett; Sand-t és fáradt csapatát reszkető gyertyalángnál szobájukhoz vezette az ideges szobalány. A szobalány kinyitotta az ajtót, s a belépő Sand a félhomályban mindjárt megbotlott Puzzi Cohenben, aki hálózsákjában a földön pihent. Pokoli felfordulás kerekedett. Marie d'Agoult-ra rávetette magát a „kifutófiú”, akit viszont a hosszú hajú Liszt ölelt keblére. A szobalány semmit sem értett az eléje táruló zűrzavarból, elejtette a gyertyát, lerohant és elmesélte a konyhaszemélyzetnek, hogy a szállodát elfoglalták a cigányok. Hamarosan követte őket Pictet őrnagy. [...] A hangulat elég fesztelennek tűnt az őrnagy számára ahhoz, hogy mindjárt belekezdjen szokásos filozófiai értekezéseinek egyikébe [...] Sand ezt nem bírta sokáig: néhány perc múlva fölkapta gyertyáját és szobájába tért. A vitát az utcáról felhangzó dühödt káromkodás szakította félbe. Liszt kinyitotta az ablakot, hogy lássa, mi történik. Három angol úr tajtékozva mutogatott fölfelé. George Sand ugyanis szórakozottan kiöntött egy kancsó vizet a virágládára az ablakban, de rosszul célzott s a kancsó tartalma a három brit hazafit áztatta el. Liszt lement, hogy megbékítse őket, s amikor Sand is kikukkantott a virágládák fölött és bocsánatukat kérte a tévedésért, a sértettek szétszéledtek.

Következő este a tarka csapat kisebbfajta szenzációt keltett, amikor megjelent a zsúfolt ebédlőben. A legtávolabbi sarokban ültették asztalhoz őket, ahol egy testes angol úrral találták szemben magukat, aki hitetlenül bámult rájuk.

– Kik ezek a fickók? – kérdezgette egyre.

Egy közelben ülő francia elárulta neki, hogy a katonai egyenruhás ember (Pictet) folyékonyan beszél szanszkritül, az a sápadt fiatal fickó (Liszt) bármilyen hangszeren képes játszani, a sötéthajú fiatal fiú (Sand) pedig zsonglőr. A dolog felkeltette az angol úr kíváncsiságát, s csíptetőjén keresztül még alaposabban szemügyre vette őket. George Sand megtorlásképpen ráirányította lorgnette-jét és rábámult.

– Istenem, de ronda! – kiáltott föl, mire az angol sürgősen más irányba nézett.

Liszt annyira élvezte, hogy „az a fickó”-nak titulálják, hogy mindjárt föl is vette álnévként ezt az elnevezést. Chamonix-beli tartózkodásuk alatt ő és Marie „Mr. and Mrs. Fellows” voltak. Ezután az őrnagy is kiosztotta saját beceneveit, melyeket a szanszkrit irodalomból kölcsönzött. George lett „Kamporoupi”, a nemét tetszés szerint váltogató, Liszt lett „Madhousvara”, a dallamos, Marie pedig „Arabella”, az elmélkedő.

A vakáció Lehar számára sem zajlott eseménytelenül.

Egy fürdőhelyen szabadtéren vezényelt Lehar, amikor a zenekar háta mögül füstöt látott felszállni. Aggódóan tekintett körbe, de a zenészek megnyugtató intésére tovább vezényelt. A szünetben az ütős megmagyarázta a füstöt:

– Csaknem megszakítás nélkül zenélünk délelőttől este tízig. Minthogy nekem nem túl sok a dolgom, hát mindannyiunknak sütők krumplics lángost.

Solti Györgynek kényszerű „nyaraláson” kellett részt vennie:

Svájcban a háború alatt nehéz körülmények között élt, így elfogadta, amikor egy tenorista meghívta, hogy tanítsa be a Trisztán szerepére. „Másfél évre ott ragadtam. Megmentette az életemet. Én megtanultam a Trisztánt, ő nem.”

Radnai Györgynek pedig az autójával gyűlt meg a baja:

Radnai György operaénekes épp Ravennában élvezte nyári vakációját, amikor is észrevette, hogy autójának kipufogódobja kilyukadt. A közeli Fiat-szervízben ajánlottak neki egy megbízható kisiparost, de Radnai mindvégig azon bosszankodott, hogy egy szerelésre való többletvalutával nem készült fel. Az alkudozás során a szerelő véletlenül megtudta Radnai foglalkozását, s így kiáltott fel lelkesedésében:

– Maga operaénekes! Bariton! Hát ez pompás! És el is tudná énekelni a Rigolettót, Maestro? Kölyökkorom óta ez a kedvencem, s ha ez a műhelyem nem volna, már réges-régen énekes lennék.

A jelentős árkedvezmény reményében Radnai máris elkezdte a monológot. De nem jutott messzire, mert az autószerelő „kolléga” átvette a dallamot, és hegesztőpálcájával szenvedélyesen hadonászva folytatta. Radnai pedig hagyta, hogy végigénekelje a teljes monológot, és néhány „Bravó” kiáltás, meg némi taps kíséretében kifizette a potom 1500 lírás számlát.

Cselényi Máté

Forrás: Márkus János, *Muzsikus-anekdoták* (Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 2009).

Alan Walker, *Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek 1811-1847*, ford. Rácz Judit (Budapest: Zeneműkiadó, 1986).

Ki lép ki először?

Szeptember 5-én a Zeneakadémia zene-szerzés és muzikológia szakos hallgatóinak egy különleges vetítés élményében volt részük; Luis Buñuel *Az öldöklő angyal* című filmjét, valamint Thomas Adès azonos című és témájú operáját tekinthették meg egymás után.

Thomas Adèst mindig is foglalkoztatta az operairás, első alkotása a műfajban az Op. 14-es *Powder Her Face* című műve volt, emellett Shakespeare *The Tempest (A vihar)* című drámáját is megzenésítette három felvonásban. Buñuel filmje, amelyből a szerző 2016-ban komponált operát, már kamaszkorában óriási hatással volt rá, és mindig tervezte, hogy színpadra viszi, holott a történet nem sugallja egyértelműen a nézők számára, hogy alkalmas lenne operává alakításra. Cselekménye középpontjában egy jómódú társaság áll, akik egy operaelőadás után vacsorázni ülnek össze a Nobile házaspár házában. Az este kezdetben jól alakul, az éjszakába torkolló beszélgetések és zenélés következtében a vendégek nem is hagyják el a szobát. Másnap reggel megbotráncozva vitatják a történeteket, hogy visszaéltek a vendégszeretettel, és egyikük sem volt hajlandó távozni, ám akárhogy telik az idő, az egyébként nyitott szalon küszöbét továbbra sem lépi át senki. Az indokolatlan tehetetlenség addig tartja fogva a ház vendégeit, míg némelyikük az örület határára sodródik, és kétségbeesésük következtében arisztokrata polgárokból állatias ösztönlényekké válnak.

10 éves a FUGA

Ez év októberében immár tíz éve lesz, hogy a FUGA Budapesti Építészeti Központ otthont ad a hazai kortárs- és komolyzenei koncertéletnek. A FUGA koncertközpontja Rajk Judit, a komolyzenei programok kurátora és Nagy Bálint kreatív igazgató együttműködésével jött létre. A különleges évforduló alkalmából számos hangverseny és kortárszenei esemény várja az érdeklődőket. A szokásos vasárnap 18 órai időpontok mellett hétköznap is lesz alkalom rendezvényeken, ki-

Jelenet Adès operájából (Fotó: Clive Barda)

Luis Buñuel spanyol rendező 1962-ben mutatta be a filmet, amely a filmtörténet egyik klasszikus alkotásává vált. A librettóban történetek ugyan változások, de a fontos hivatkozási pontoknál Adès hűen követte a Luis Buñuel és Luis Alcoriza által írt forgatókönyv szövegét. A darab a Metropolitan Opera felkérésére íródott, és 2016-ban a Royal Opera House, a Covent Garden, a Dán Királyi Színház, valamint a Salzburgi Fesztivál közös produkciójaként mutatták be. Rendezője és szövegkönyvírója Tom Cairns volt, az előadásokat maga Adès vezényelte. A New York Times kritikusja ötletekben gazdag, merész, kiemelkedő jelentőségű alkotásnak nevezte a művet, amely több aspektusban is megőrizte a klasszikus operahagyomány elemeit, ugyanakkor experimentális hangzásvilágával napjaink dimenziójába helyezte azt. Az énekes hangfajok minden típusának szerepeltetése és kombinációja, az *ondes martenot* szürreális atmoszférája, valamint az ütős szekció monumentális, grandiózus használata tökéletes párhuzamot teremtett a cselekmény hangulatával.

állításokon és koncerteken részt venni, a FUGA kapuja délelőttől késő estig minden látogató számára nyitva áll. Lehetőség lesz továbbá fellapozni a FUGA tízéves történetének képes krónikáját, amely célzottan az ünnep alkalmából készült. Aki teheti, ne hagyja ki a különleges évfordulót, emlékezzünk közösen az elmúlt évtized eseményeire!

Varga Abigél

Emberöltők a fúvóka mögött

Négy legendás szólista életútjának megismerésére invitáljuk az Olvasót jazz filmajánló cikkünkben. Történetük kezdete a megtevesztésig hasonlít, ám személyiségük különbözősége egytől egyig más úton vezeti őket.

Bird - Charlie Parker élete

(amerikai filmdráma, 161 perc, 1988)

Charlie Parker bőrbe Forest Whitaker bújik a zenész botrányokkal és tragédiákkal teli életét bemutató Clint Eastwood-filmben. A jazztörténet egyik legmeghatározóbb szaxofonososa amilyen magasra szárnyalt zeneileg, olyan mélyre zuhant a magánéletében. A film ezt a kettősséget mutatja be a nézőnek.

Rendező: Clint Eastwood

Főbb szereplők: Forest Whitaker (Charlie Parker 1920–1955), Diane Venora (Chan Parker)

Born To Be Blue

(kanadai életrajzi film, 97 perc, 2015)

A rendező a „West Coast Hercegeként” ismert Chet Baker késő hatvanas évekbeli visszatérését választotta témájául. Maga a film félig fikciókra, félig tényekre épül, de jól bemutatja a zenészt és a korszakot. Baker egyidejűleg küzd a heroinfüggőséggel, próbál újra megtanulni trombitálni, és igyekszik életben tartani haldokló hírnevét.

Rendező: Robert Budreau

Főbb szereplők: Ethan Hawke (Chet Baker 1929–1988), Carmen Ejogo (Jane, Elaine)

Miles Ahead

(amerikai dráma, 100 perc, 2015)

A filmek közül a legnagyobb költségvetésű kétségtelenül a Don Cheadle rendezésével, főszereplésével és Ewan McGregor mellékszereplésével bemutatott *Miles Ahead*. Miles Davist a legnagyobb jazzüttörönök szokás nevezni, és nem véletlenül. Davis számtalan híres formációt hívott életre, és új útvonalakat jelölt ki a zenei világban. A film az 1975 és 1979 közötti időszak végén játszódik, amikor Miles majdnem hat évre eltűnt a nyilvánosság elől, mind zeneileg, mind magánéletét tekintve.

Rendező: Don Cheadle

Főbb szereplők: Don Cheadle (Miles Davis 1926–1991), Ewan McGregor (Dave Brill), Emayatzy E. Corinealdi (Francis Taylor)

Chasing Trane - A Coltrane film

(amerikai koncertfilm, 99 perc, 2016)

Kicsit kilóg a sorból az Independent Lens 2016-os dokumentumfilmje John Coltrane-ről (1926–1967). Az '50-es és '60-as évek legendás tenorszaxofonosának hatása a mai jazz világra páratlan. A film klaszszikus értelemben vett dokumentumfilm, még élő kortársai, illetve a mai generáció híres zenészei mesélnek Coltrane életéről, de megszólal Bill Clinton volt amerikai elnök is. A film legnagyobb értéke talán az, hogy Coltrane személyiségére is lehetőségünk van rálátni.

Rendező: John Scheinfeld

Narrátor: Denzel Washington

Albumok, amiket érdemes összekötni a filmekkel:

Charlie Parker: *Bird and Diz* (1952), *Charlie Parker With Strings* (1947–1952)

Chet Baker: *Chet Baker Sings*, (1954), *Chet* (1959)

Miles Davis: *Kind Of Blue* (1959), *Miles Smiles* (1966), *Bitches Brew* (1970)

John Coltrane: *Blue Train* (1958), *A Love Supreme* (1964)

Szabó Gergő

Igaz becsületességre nevelni

Születésnapját ünnepli az Angelica Leánykar: a nemzetközi hírvé együttes fennállásának 30. évfordulóján ünnepi koncertet ad október 26-án, a Zeneakadémia Nagytermében. Gráf Zsuzsanna karnagy, a Zeneakadémia tanára mesélt lapunknak a kórus hivatásáról és legszebb emlékeiről.

Gerencsér Anna: Mi hívta életre harminc éve az Angelica Leánykart?

Gráf Zsuzsanna: Nem sokkal azután, hogy végeztem a Zeneakadémián, megalapítottam a zenei tagozatot a Városmajori Gimnáziumban. Örömmel vettem bele magam a munkába, és ezzel párhuzamosan hoztam létre a leánykart. Az első év végén elmentünk a debreceni kórusversenyre, és egyből megnyertük. A lelkesedés vonzotta a feladatokat, sorban születtek művek a kórus számára. Orbán György volt az első, akivel szoros kapcsolatba kerültünk: egyesével érkeztek a postaládamba a 6. *mise* tételei.

GA: Mi a legkedvesebb emléke az Angelica történetéből?

GZs: Azt például sosem felejttem el, amikor öt évvel ezelőtt a párizsi Notre-Dame-ban énekeltünk egy ünnepi misén. Hat püspök celebrálta, és élőben adta a francia televízió. Emlékszem, hogy amikor a bevonuláskor elindítottuk Biebl *Ave Mariáját*, libabőrösek lettünk. Mindig emlékezni fogok arra az atmoszférára. De nemcsak a koncertek, hanem minden olyan pillanat nagyszerű emlék, amikor elemeiből összeáll egy mű – történjen bár ez egy esős szombat délelőtti próbán. Úgy érzem, hogy addig tudom ezzel a lobogással vezetni az Angelicát, amíg minden műben meglátom az újdonságot, a szépséget, amíg nem unom meg a zenét. Ha unottan állok a kórus elé, ők is azt fogják tükrözni.

GA: Hogyan épül fel az ünnepi koncert műsora?

GZs: Az volt a célom, hogy a műsor hitvallásunk összegyűjtése is legyen: fontos számomra a kortárs magyar

Gráf Zsuzsanna (fotó: Püspöki Apor)

szerezők műveinek népszerűsítése itthon és külföldön is. Az első részben csupa magyar művet éneklünk. A nemrég elhunyt Kocsár Miklós darabja, az *Öregisten*, *Nagyisten* szinte már himnusz a számunkra, számtalan országban és koncerten előadtuk. Ez a mi imánk. Megmutatkozik benne a tanítás nevelő ereje: vallástól, politikai meggyőződéstől függetlenül magunkénak érezzük a hazánkért könyörgő művet. A szünet után a kórusrepertoár kuriózumai hangzanak fel, főleg északi zeneszerzők művei. A műsort Glazunov *Fesztiválkantátója* zárja. Erre a műre véletlenül találtam rá, és egyenesen Moszkvából szereztem meg a kottát. A kórust két zongora kíséri, mindkettőn négykezeset játszanak a közreműködő zongoristák: Bogányi Gergely, Szokolay

Balázs és két tanítványom a rendkívüli tehetségek osztályából, Magyar Valentin és Puskás Máté.

GA: A kórus a Városmajori Gimnáziumhoz kötődik, tehát évről évre új tagok érkeznek. Mi a titka annak, hogy a színvonal a fluktuáció ellenére állandó?

GZs: Sok munkát fektetek a gimnázium zenei tagozatába. Magasabb óraszámban tanulnak, komoly zeneelmélet- és szolfézsoktatásban részesülnek. Veszem a fáradságot, hogy az új tagokkal bepótoljam mindazt, amire szükségük van ahhoz, hogy megtalálják a helyüket. Ez a kórus nagy odafigyelést igényel: még azokkal is tartom a kapcsolatot, akik éppen Erasmuson vannak. Így tudom őket ránevelni a munkához szükséges igaz becsületességre, és így lesz szívügyük, hogy iskolai teendőik közepette is mindig szánjanak időt a próbákra.

GA: A világszínvonalú hangzás a Föld számos pontjára elvitte már a kórust. Mi volt a legkülönlegesebb helyszín, ahová elutaztak?

GZs: Tavaly novemberben eljutottunk Kazahsztánba. Az ott élők számon tartják rokonságukat a magyarokkal. Mínusz 35-40 fokban buszoztunk át a sztyeppéken Karagandába, és elmesélték, hogy ezen a vidéken rengeteg ember fagyott halálra, köztük magyarok is. Találkoztunk lengyel és olasz papokkal, akik a Kazahsztánba kitelepítettek leszármazottai, beszélgettünk az ott élő apáccákkal. Különleges találkozások voltak ezek, megannyi kapcsolódással a magyarok múltjához. Egy gyönyörű templomban adtunk koncertet. Az emberek sírtak, állva tapsoltak – valóban eljutott hozzájuk a zenénk. Ezek az emlékek, találkozások éltetik a lányokat. Ők valóban megélik a velük történő eseményeket.

GA: A rendkívüli tehetségek osztályába járt, és most ott is tanít. Mit ad önnek ez a tagozat?

GZs: Nagyon szeretek velük dolgozni! Minden koncertjükön ott vagyok, mindent megbeszélnek velem. Figyelem őket, és összehasonlítom az én egykori

osztályommal. Mi sokkal görcsösebbek voltunk. Más világ lett azóta, és csak nézem, hogy ezek a gyerekek mi mindenre képesek anélkül, hogy közben halálra izgulnák magukat. Sokkal magabiztosabbak, mint mi voltunk. Gyönyörködöm a sikereikben.

GA: Hol bontakozik ki zongoristaként?

GZs: Szólóban már nem lépek fel, az nem férne bele az életembe, de rengeteget kamarázom, leginkább énekesekkel. Jelenleg egy lemezfelvételt készítünk elő. Két évvel ezelőtt, a községi Kodály-ünnepen már eljátszottam néhány tételt Bretz Gáborral Kodály Op. 1. *Énekszó* című művéből, és most a Kodály Intézet felkérésére a teljes darabot lemezre vesszük. A művet a szerző egészen fiatalon írta, de a zongoraszólamban feltáruló mélységek révén egy új Kodályt ismertem meg. Szerelmes vagyok ebbe a ciklusba. Bretz Gábor pedig nagyszerű partner, a próbafolyamat is élmény. Ahhoz, hogy vezetni tudjam a kórust, fontos, hogy én is feltöltődjek zeneileg. Egy-egy új zenei megoldásból a kórusral végzett munkám során is építkezem.

GA: Honnan van energiája mindehhez?

GZs: Ezt otthonról hoztam, a szüleimtől, akik vérbeli pedagógusok. Soha nem kímélték meg magukat a munkától és a felelősségtől. Emellett a rendkívüli tehetségek osztályában, Máté Klára növendékeként nem volt könnyű az élet. Olyan zenészek tanítottak mellette, mint Schiff András, Rohmann Imre és Tátrai Vilmos. Ők adták át nekem azt a zenei igényességet, amit kamatoztathatok a karvezetésben is. A mai napig fontos nekem, hogy soha ne üljön le egy darab a pusztá hangok szintjére. Igyeksem megéreztetni a lányokkal a zene lendületét, irányait, és ez hozza magával a technika fejlődését. Ha ráéreznek, hogy mit kíván meg a zene, akkor megszületik bennük az igény, hogy megvalósítsák – és felnőnek a feladathoz.

